

שְׁלִרִיק אַתָּה הוֹלֵךְ בְּמַה שְׁאַמְרַת, שְׁהָרִי הַפְּתוּב רוֹדֵף אַחֲרָיָךְ, שְׁסוֹתֵר אֶת כָּל הַבְּנִין שְׁבָנִית עַד עַכְשָׁו, וְאַתָּה חוֹשֵׁב שְׁאַתָּה מְשִׁיט אֶת הַיָּם לְרִצּוֹנְךָ. וּמַהוּ? שְׁפְתוּב וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אֲשֵׁתִי וְגו'.

אִי זָקֵן זָקֵן, עֵינָי כַּח, מַה תַּעֲשֶׂה? חֲשַׁבְתָּ שְׁלֹא יִהְיֶה מִי שְׁיִרְדֵּף אַחֲרָיָךְ, הָרִי הַפְּתוּב הִזָּה רוֹדֵף אַחֲרָיָךְ וְיִוצֵא מֵאַחַר הַכְּתָל כְּאִלְּהָ בַּשָּׂדֶה, מְדַלֵּג דְלוּגִים אַחֲרָיָךְ, שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר דְלוּגִים דִּלֵּג אַחֲרָיָךְ וְהַשִּׁיג אוֹתְךָ. מַה תַּעֲשֶׂה, זָקֵן? עַכְשָׁו יֵשׁ לְךָ לְהַתְּגַבֵּר בְּכַחְךָ, שְׁהָרִי גְבוּר חֲזַק הֵייתָ עַד הַיּוֹם. זָקֵן זָקֵן, תִּהְיֶה זוֹכֵר אֶת יוֹם הַשִּׁלֵּג כְּשֶׁזָרְעִנוּ פּוֹלִים, וְהָיוּ כְּמַה גְּבָרִים בְּנֵי חֵיל כְּנַגְדְּךָ, וְאַתָּה לְבַדְּךָ נִצַּחַת שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר גְּבָרִים חֲזָקִים בְּנֵי חֵיל, שְׁכָל אֶחָד מֵהֶם הוֹרֵג אַרְיָה טָרָם שִׂיאֵכֶל.

אִם אֶת אוֹתָם שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר גְּבָרִים נִצַּחַת - אֵלֶּה שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר שְׂאִין בָּהֶם כַּח, אֵלֶּה דְבָרִים, עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה. כְּתוּב אָמַר יֹאמֵר. אֵלֶּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְרַכּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָל. כְּשֶׁמְגִיעַ זְמַנָּה שֶׁל הָאִשָּׁה הַזֹּאת לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגָהּ, מַה עוֹשֶׂה? הוֹרֵג אֶת זֶה, וְנוֹטֵל אוֹתָהּ אוֹתוֹ בֶּן זִוְגָהּ, וְהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לְבַדּוֹ יְחִידִי.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָרִי בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים כְּפֶשֶׁט הַפְּתוּב. וְאִם אָמַר - בְּרֹאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים. יֹאמֵר - בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים טָרָם תִּכְנָס הַשְּׂבִיעִית. שְׁהָרִי אִם אָמַר כְּשֶׁהוּא אֶפְלוֹ בְּיוֹם אֶחָד מֵהַשְּׂבִיעִית - דְּבָרָיו בְּטָלִים. מַה הַטַּעַם? כְּתוּב הָעֶבֶד, בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד, בְּשָׁנָה הַשְּׂבִיעִית. אָמַר בְּרֹאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים וְלֹא אָמַר בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים - אֵינּוּ כְּלוּם. וּמִשּׁוּם כֶּף פַּעֲמִים אָמַר יֹאמֵר.

אֲשֶׁתְּדִל, וְלֹא אֲשַׁנַּחַת עֲלֶיךָ, דְּבָרִיקֵנִיא אֶתְּ אֲזִיל בְּמַה דְּאָמַרְתָּ, דְּהָא קָרָא רְדִיף אַבְתָּרְךָ, דְּסִתִּיר כָּל בְּנֵינֵיא דְבָנִית עַד הַשְּׂתָא, וְאֵת חֲשִׁיב דְּאַנְתָּ מְשִׁטָּטָא יִמָּא לְרַעוּתְךָ. וּמַאי אִיהוּ. דְּכִתְיִב, וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אֲשֵׁתִי וְגו'.

אִי סָבָא סָבָא, לָאִי חֵילָא, מַה תַּעֲבִיד, חֲשַׁבְתָּ דְּלֹא לִיהוּי מָאן דְּרִדִיף אַבְתָּרְךָ, הָא הָאִי קָרָא רְדִיף אַבְתָּרְךָ, וְנִפְיָק מִבְּתֵר כְּתָלָא, כְּאִלְּהָ בְּחַקְלָא, מְדַלֵּג דְלוּגִין אַבְתָּרְךָ, תְּלִיסֵר דִּילוּגִין דְּלִיג אַבְתָּרְךָ וְאֲדַבִּיק לְךָ, מַה תַּעֲבִיד סָבָא. הַשְּׂתָא אִית לְךָ לְאַתְּגַבְרָא בְּחֵילְךָ. דְּהָא גֵיבֵר תְּקִיף הָיִיתָ עַד יוֹמָא. סָבָא סָבָא, הָוִי דְכִיר יוֹמָא דְתִלְגָּא, כִּד זְרַעְנָא פּוֹלִין, וְהָוִי כְּמַה גּוֹבְרִין בְּנֵי (דף ק"ט ע"ב) חֵילָא, לְקַבְלָךְ, וְאַנְתָּ בְּלַחוּדְךָ, נִצַּחַת תְּלִיסֵר גְּבָרִין תְּקִיפִין, בְּנֵי חֵילָא, דְּכָל חַד מְנַיְיְהוּ קָטִיל אַרְיָא, עַד לָא יִיכּוּל.

אִי לְאִינוּן תְּלִיסֵר גּוֹבְרִין נִצַּחַת, הָנִי תְּלִיסֵר דְּלִית בְּהוּ חֵילָא, אֵלֶּא מְלִין, עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה. אָמַר יֹאמֵר כְּתִיב. אֵלֶּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַרְחִיָּה לְמַעַבְד דִּינָא לְכָלֵּא. כִּד מְטָא זְמַנָּא דְהָאִי אַתְתָּא לְאַשְׁכַּחַא בַּר זִוְגִיָּה מַה עֶבֶד קָטִיל לְדִין, וְנָטִיל לָהּ הַהוּא בַּר זִוְגָא, וְאִיהוּ נִפְיָק מֵהָאִי עֲלֵמָא בְּלַחוּדוּי יְחִידָאָה.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָא אוּקְמוּהָ חֲבָרִיָּא כְּפֶשֶׁטִּיה דְקָרָא. וְאִם אָמַר, בְּשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁנִין, יֹאמֵר, בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, עַד לָא יַעוּל שְׂבִיעֵאָה, דְּהָא אִי אָמַר, כִּד אִיהוּ אֶפְלוֹ בְּיוֹמָא חַד מְשִׂבְעֵאָה, מְלוּי בְּטָלִין. מַאי טַעֲמָא. הָעֶבֶד פְּתִיב, בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶד, בְּשִׁתָּא שְׁתִּיתָאָה. אָמַר בְּשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁנִין, וְלֹא אָמַר בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, לָאוּ כְּלוּם הוּא, וּבְגִין כֶּף, תְּרִי זְמַנֵּי אָמַר יֹאמֵר.

וְהָא, בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּהַאי אֲתַתָּא, אֲסִי
 צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין בְּכָל יוֹמָא, לְגַבֵּי
 מְלָפָא קְדִישָׁא, כְּמָה דְהוּהוּ שִׁירוּתָא בְּרַחֲמֵי,
 הָכִי הוּא סוּפָא בְּרַחֲמֵי, וְדָא הוּא אָמֹר יֵאמֹר.
 אָמֹר בְּקִדְמִיתָא, כַּד אֲקִידִים בְּרַחֲמֵי. יֵאמֹר
 בְּסוּפָא וַיִּתְקַבַּל בְּרַחֲמֵי. וּמָה יֵאמֹר. אֶהְבֵּתִי
 אֶת אֲדוֹנִי, דְּבִגִין דָּא, וּבִסְגִיאוֹ דְּצְלוֹתִין, רַחֲמִים
 לִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲתַקִּין עוּבְדוּי, וְאָמֹר
 אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אֲשֵׁתִי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֲצַא
 חֲפְשִׁי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְבִיל לִי, בְּהֵהוּא
 תִּיבְתָא, וּבְאֵינוּן סְגִיאוֹ דְּצְלוֹתִין.

מָה עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָה דְהוּהוּ זְמִין
 לְאַהֲדָרָא לִי בְּגִלְגוּלָא, וְלִמְסַבֵּל עוֹנְשִׁין
 בְּהַאי עֲלָמָא, עַל מָה דְעָבַד, לֹא אֶהְדָּר לִי
 לְהַאי עֲלָמָא. וּמָה עָבִיד, קָרִיב לִי לְבִי דִינָא
 דְּמִתִּיבְתָא דְרַקִיעָא, וְדִינִין לִי, וּמְסַרִין לִי
 לְבִי מְלַקִּיּוּתָא, וְאַרְשִׁים לִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 הֵיךְ אֲתַמְסֵר לְבִי עוֹנְשָׁא, וּפְגִים לִי, לְמַהוּי
 תַּחוּת שְׁלִטְנִיה דְּעֲרֵלָה, (נ"א וּפְקִיד לִי לְמַהוּי תַּחוּת
 שׁוֹלְמָנָא דִּינְבִלָא) עַד זְמַן יְדִיעָא, וּבְתֵר פְּרִיק לִי.

אִי בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְקָא עָבַדִין לִי פְּגִימוֹ, אִי
 מְטָא יוּבְלָא, אֲפִילוּ יוֹמָא חַד לְיוּבְלָא,
 אֲתַחֲשָׁב כְּמָה דְּאֲשַׁפַּח זְמַנָּא עַד יוּבְלָא, הָכִי
 אֲתַעֲנֵשׁ וְלֹא יִתִיר. אֲתָא יוּבְלָא, וְאַפְרוּק,
 וְעֵאלִין לִי גוּ פְּרַגוּדָא. עַד הָכָא. אֲסִתִּים
 עֵינוּי הֵהוּא סְבָא, רְגָעָא חֲדָא.

פְּתַח וְאָמֹר, (מִיכָה ו') שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ
 וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אֲרִץ פִּי רִיב לִי עִם
 עַמּוֹ וְגו'. אִי סְבָא, עַד הִשְׁתָּא הוּיָת בְּעַמְקֵי
 יִמָּא, וְהִשְׁתָּא דְלִגְתָּ בְּטוּרִין תְּקִיפִין, לְמַעַבְד
 עַמְהוֹן קְרָבָא. אֲלֵא וְדָא עַד כְּעַן, בְּיִמָּא
 תְּקִיפָא אַנְתָּ, אֲבָל עַד דְּאֲזַלְתָּ בְּעַמְקֵי יִמָּא,
 פְּגַעְתָּ בְּאֵינוּן טוּרִין תְּקִיפִין, דִּי כְּגוּ יִמָּא,

זְמַן שְׁמַעוּ הָרִים (מִיכָה ו') שְׁמַעוּ הָרִים
 אֶת רִיב ה' וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אֲרִץ
 פִּי רִיב לַה' עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי זְקַן,
 עַד כָּאן הֵייתָ בְּעַמְקֵי הַיָּם, וְעַכְשָׁו
 דְּלִגְתָּ עַל הָרִים חֲזָקִים לְעִשׂוֹת
 עִמָּהֶם קְרָב! אֲלֵא וְדָא עַד
 עַכְשָׁו אַתָּה בֵּינֵי חֲזָקָא, אֲבָל עַד
 שְׁהִלַּכְתָּ לְעַמְקֵי הַיָּם, פְּגַשְׁתָּ אֶת
 אוֹתָם הָרִים חֲזָקִים שְׁכַתוּף הַיָּם

מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? מָה
 שְׁהִיָּה מְזַמֵּן לְהַחְזִירוֹ בְּגִלְגוּל
 וְלִסְבַּל עֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל מָה
 שְׁעָשָׂה - לֹא מְחַזְרִיר לְעוֹלָם הַזֶּה.
 וּמָה עוֹשֶׂה? מְקַרֵּב אוֹתוֹ לְבֵית
 דִּין שֶׁל יְשִׁיבַת הַרְקִיעַ, וְדִנִּים
 אוֹתוֹ וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ לְבֵית
 הַמְּלַקוּת, וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ נִמְסָר לְבֵית הָעֲנָשׁ,
 וּפּוֹגֵם אוֹתוֹ לְהִיּוֹת תַּחַת שְׁלִטוֹן
 הָעֲרֵלָה (וּמַצִּיחַ אוֹתוֹ לְהִיּוֹת תַּחַת שְׁלִטוֹן
 הַיּוֹבֵל) עַד זְמַן דְּיוֹעַ, וְאַחַר כֵּךְ גּוֹאֵל
 אוֹתוֹ.

אִם בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁעוֹשִׂים לוֹ פְּגָם,
 אִם הִגִּיעַ יוּבֵל, אֲפִילוּ יוֹם אֶחָד
 לְיוּבֵל - נִחְשָׁב כְּמִי שְׁמַצָּא זְמַן
 עַד הַיּוּבֵל. כֵּךְ נַעֲנֵשׁ וְלֹא יוֹתֵר.
 כָּא הַיּוּבֵל וּנְגָאֵל, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ
 לְתוּף הַפְּרָגוּד. עַד כָּאן. הַסְתִּיר
 אוֹתוֹ זְקַן אֶת עֵינוֹ רְגַע אֶחָד.

פְּתַח וְאָמֹר, (מִיכָה ו') שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ
 וְהֵאֲתַנְיִם מוֹסְדֵי אֲרִץ פִּי רִיב לִי עִם
 עַמּוֹ וְגו'. אִי סְבָא, עַד הִשְׁתָּא הוּיָת בְּעַמְקֵי
 יִמָּא, וְהִשְׁתָּא דְלִגְתָּ בְּטוּרִין תְּקִיפִין, לְמַעַבְד
 עַמְהוֹן קְרָבָא. אֲלֵא וְדָא עַד כְּעַן, בְּיִמָּא
 תְּקִיפָא אַנְתָּ, אֲבָל עַד דְּאֲזַלְתָּ בְּעַמְקֵי יִמָּא,
 פְּגַעְתָּ בְּאֵינוּן טוּרִין תְּקִיפִין, דִּי כְּגוּ יִמָּא,